

Arviointikertomus

2024

hattula

Sisällysluettelo

1. Tarkastuslautakunnan toiminta	1
Tilintarkastajan toiminta	1
Sidonnaisuuksien valvonta	1
Arviointityö tilikaudella 2024	2
Tarkastuslautakunnan esitys kunnanvaltuustolle	3
2. Vuoden 2023 arviointikertomuksen havaintojen käsittely	4
3. Talouden analyysi	5
4. Kunnan konserniyhtiöt ja omistajaohjaus	11
Hattulan Kehitys Oy	11
Hattula Kiinteistöt Oy	12
5. Valtuuston asettamien vuositavoitteiden toteutumisen arviointi	14
6. Hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 tavoitteiden toteutumisen arviointi	18
7. Arviointikertomuksen hyväksyminen	24

1. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida, onko kunnan toiminta ollut tuloksellista ja tarkoituksenmukaista. Tämä arviointikertomus koskee vuotta 2024.

Hattulan kunnan tarkastuslautakuntaan kuuluvat seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Kaj Nordenswan pj.	Sari Kujanpää
Lasse J. Lilja vpj.	Tapio Leino
Riitta-Liisa Joutsenlahti	Kari Kamppinen
Petri Immonen	Ari Tuovinen
Kati Vanhanen	Suvi Lankinen

Tilintarkastajan toiminta

Kunnan tilintarkastusyhteisönä toimi tilikaudella 2024 KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana ja tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut JHT Topi Katajala.

Tarkastuslautakunta seurasi tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista. Tilintarkastaja esitteli lautakunnalle tarkastussuunnitelmansa ja raportoi tarkastuslautakunnalle tilikautta 2024 koskevista asioista.

Sidonnaisuuksien valvonta

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu valvoa luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Lautakunta käsitteli ja saattoi valtuustolle tiedoksi tilikaudella 2024 sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Arviointityö tilikaudella 2024

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain edellyttämiä asioita tilikaudelta 2024 erikseen hyväksytyyn työohjelman ja kokousaikataulun mukaisesti. Tarkastuslautakunta sai kokouksissaan selvitykset eri tehtäväalueiden johtavilta viranhaltijoilta toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Tarkastuslautakunnan kokoukset		
Ajankohta	Asiasisältö	Vieraat
10.9.2024	<ul style="list-style-type: none"> — Ajankohtaiskatsaus kunnan talouteen ja toimintaan — Tilintarkastajan raportointi — Arviointiohjelma 2024 — Sidonnaisuusilmoitukset 	<ul style="list-style-type: none"> — Talous- ja henkilöstöjohtaja Pekka Karvonen
22.10.2024	<ul style="list-style-type: none"> — Tarkastuslautakunnan talousarvioseuranta 2024 — Arvioinnin ja tarkastuksen talousarvio 2025 — Sidonnaisuusilmoitukset — Kunnanhallituksen vastine vuoden 2023 arviointikertomukseen — Kunnanhallituksen puheenjohtajisto, ajankohtaiskatsaus, arviointikertomuksen vastineen esittely — Kevään kokousaikataulu — Koulutukset 	<ul style="list-style-type: none"> — Kunnanhallituksen puheenjohtajisto
3.12.2024	<ul style="list-style-type: none"> — Talousarvion 2025 esittely ja kunnan ajankohtaiset asiat 	<ul style="list-style-type: none"> — Kunnanjohtaja Pekka Järvi
28.1.2025	<ul style="list-style-type: none"> — Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alainen toiminta, hyvinvointineuvoston toiminta — Elinvoimalautakunnan alainen toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> — Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Jari Wihersaari, hyvinvointipäällikkö Anne Riihilahti — Elinvoimajohtaja Kari Uusitalo
25.2.2025	<ul style="list-style-type: none"> — Tilintarkastajan väliraportointi — Vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, ajankohtaiskatsaukset 	<ul style="list-style-type: none"> — Puheenjohtajat
25.3.2025	<ul style="list-style-type: none"> — Tilinpäätös ja kunnan ajankohtaiset — Arviointikertomuksen laadinta 	<ul style="list-style-type: none"> — Kunnanjohtaja Pekka Järvi, uusi talous- ja

		henkilöstöjohtaja Susanna Lumio
22.4.2025	— Arviointikertomuksen laadinta	—Arviointiasiantuntija Sofia Karlsson, KPMG
20.5.2025	— Tilintarkastajan raportointi — Tilintarkastuskertomuksen käsittely — Arviointikertomuksen hyväksyminen	—Arviointiasiantuntija Sofia Karlsson, KPMG

Tarkastuslautakunta on perehtynyt tilikauden aikana kunnassa laadittuihin toiminnan ja talouden raportteihin sekä tilinpäätökseen 2024. Jäsenet seuraavat toimielinten pöytäkirjoja sisäisen työnjakonsa mukaisesti. Tarkastuslautakunnan jäsenillä on ollut mahdollisuus raportoida toimielinten päätöksiin liittyvistä havainnoistaan lautakunnan kokouksissa.

Tarkastuslautakunnan esitys kunnanvaltuustolle

Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallituksen on annettava valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuuston päätettäväksi, että kunnanhallitus, lauta- kunnat ja muut tilivelvolliset ottavat huomioon arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja että kunnanhallitus esittää syyskuun 2025 loppuun mennessä valtuustolle, mihin toimiin niiden johdosta on ryhdytty.

Kuva: Kaj Nordenswan

2. Vuoden 2023 arviointikertomuksen havaintojen käsittely

Tarkastuslautakunta esitti kuntalain hengessä edellisen vuoden arviointikertomuksessaan, että kunnanhallitus antaa valtuustolle vastineen arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin syyskuun 2024 loppuun mennessä. Tämän päätösesityksen ja aikataulun hyväksyi myös valtuusto kokouksessaan 12.6.2024. Vastine käsiteltiin kunnanvaltuuston kokouksessa 18.9.2024.

Kuva: Hattulan kunta

3. Talouden analyysi

Hattulan kunnan vuoden 2024 tilikauden tulos oli 1,4 milj. euroa ylijäämäinen. Tulokseen on keskeisesti vaikuttanut esimerkiksi odotuksia suuremmat verotulot, henkilöstömenojen hallinnassa pysyminen sekä toimialojen pysyminen suunnitelmissa.

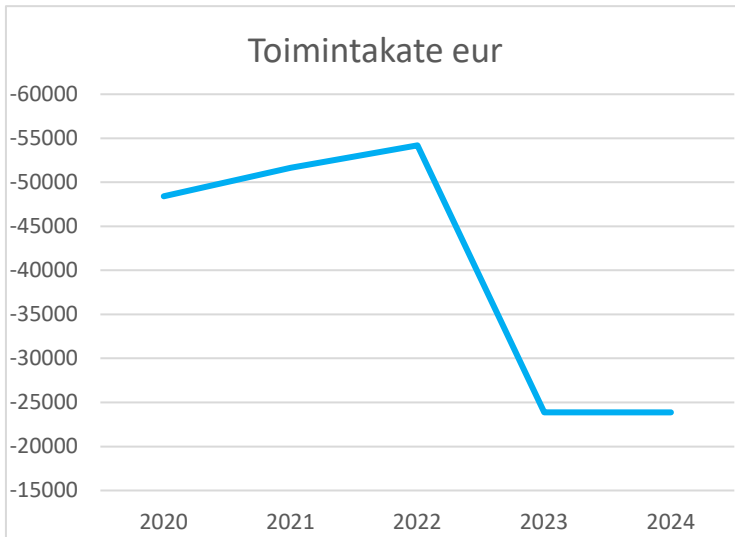
Kuntakonsernin tulos oli vuonna 2024 1,6 milj. euroa ylijäämäinen. Kuntakonsernin tulos heikkeni vuoteen 2023 verrattuna johtuen muun muassa tulovirtojen pienenemisestä.

Toimintatuottoja kertyi vuoden 2024 tilikauden aikana 3,7 milj. euroa. Toimintatuotot ovat laskeneet edelleen vuoden 2023 4,1 milj. euroon verrattuna ja esimerkiksi asiakkailta palveluista perittävät maksutuotot toteutuivat pienempinä kuin vuonna 2023.

Toimintakulujen osalta ei ole havaittavissa merkittävää kasvua. Toimintakulut olivat vuonna 2024 osalta 27,6 milj. euroa, hieman pienentyen suhteessa vuoden 2023 toimintakuluihin (27,9 milj. euroa). Merkittävä osuus toimintakuluista koostuu henkilöstökuluista, jotka olivat vuonna 2024 13,3 milj. euroa.

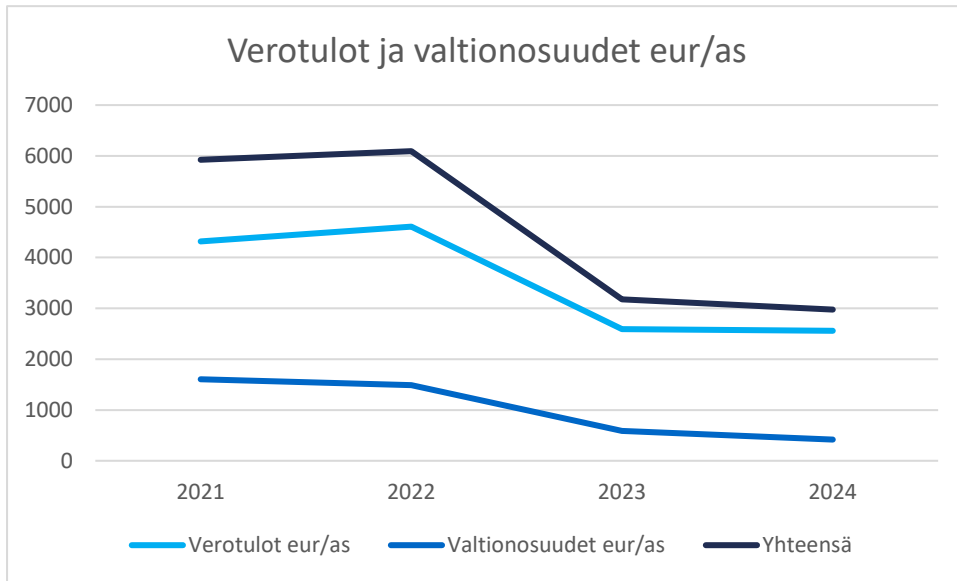
Toimintakate kuvaa toimintakulujen ja -tuottojen välistä erotusta. Koska suurimmat tuloerät, verotulot ja valtionosuudet, esitetään tuloslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmentää miten paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi edellä mainitulla rahoituksella. Vuoden 2024 toimintakate oli -23,9 milj. euroa pysyen näin ollen samalla tasolla vuoden 2023 toimintakatteen kanssa, toteutuen 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

Hattulan väkiluku väheni yhdeksällä vuoden 2024 aikana, joka noudattaa tyypillistä Hattulan väestökehityksen trendiä väestön lukumäärän laskiessa keskimäärin kymmenellä hengellä viimeisen viiden vuoden ajanjaksolla tarkasteltuna. Keskeinen väestönkehitykseen vaikuttava tekijä on syntyvyyden lasku. Hattulan väestöstä noin 50 % sijoittuu 25–65-vuotiaiden ikäluokkaan. Vuoden 2024 lopussa hattulalaisia oli 9362 henkilöä.

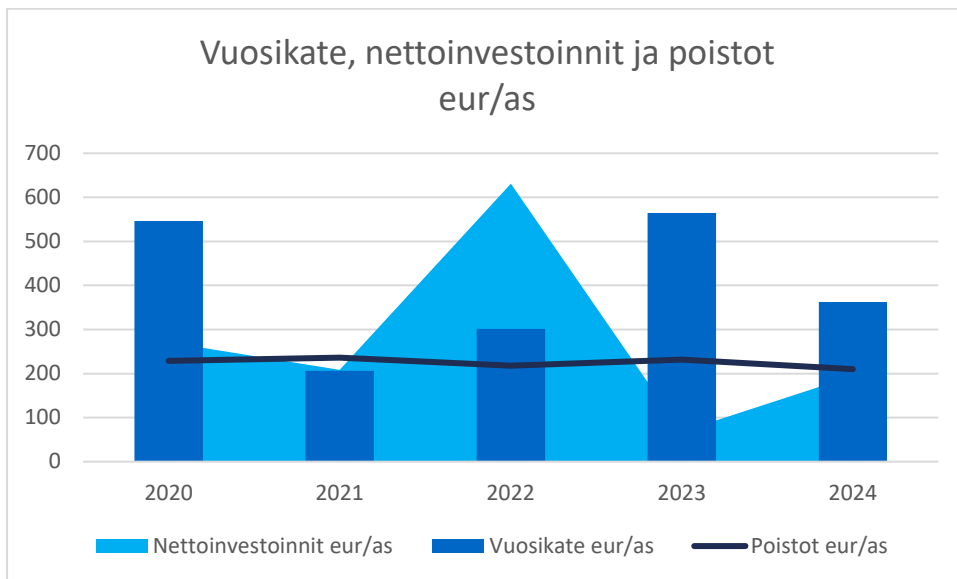

Hattulan kunnan työttömyysaste on maakunnan alimpia. Vuoden 2024 lopussa kunnan työvoimasta työttömiä työnhakijoita oli 7,4 %, joka jää Kanta-Hämeen keskiarvon 11,0 % alapuolelle.

Vuoden 2024 Hattulan kunnan tuloveroprosentti oli 8,10 %. Kiinteistöverokertymän trendi on ollut positiivinen viimeisen neljän vuoden tarkasteluajanjaksolla. Vuoden 2024 kiinteistöverokertymä on 3,2 milj. euroa, kasvaen edelleen vuoden 2023 kiinteistöverokertymään (2,9 milj. euroa) verrattuna. Kunnallisveroa Hattulan kunta sai 18,2 milj. euroa, joka pieneni vuoden 2023 kunnallisveron tuloihin (18,8 milj. euroa) verrattuna. Kokonaisuudessaan verotuloja kertyi 24,0 milj. euroa, joka oli noin 300 tuhatta euroa vähemmän kuin vuonna 2023 (24,3 milj. euroa). Valtionosuudet pienentyivät merkittävästi vuoden 2023 valtionosuuksiin (5,5 milj. euroa) verrattuna ollen vuoden 2024 osalta 3,9 milj. euroa. Valtionosuuksien pienempää toteumaa selittää valtionosuuksien verotulopohjan tasauksen muutos.

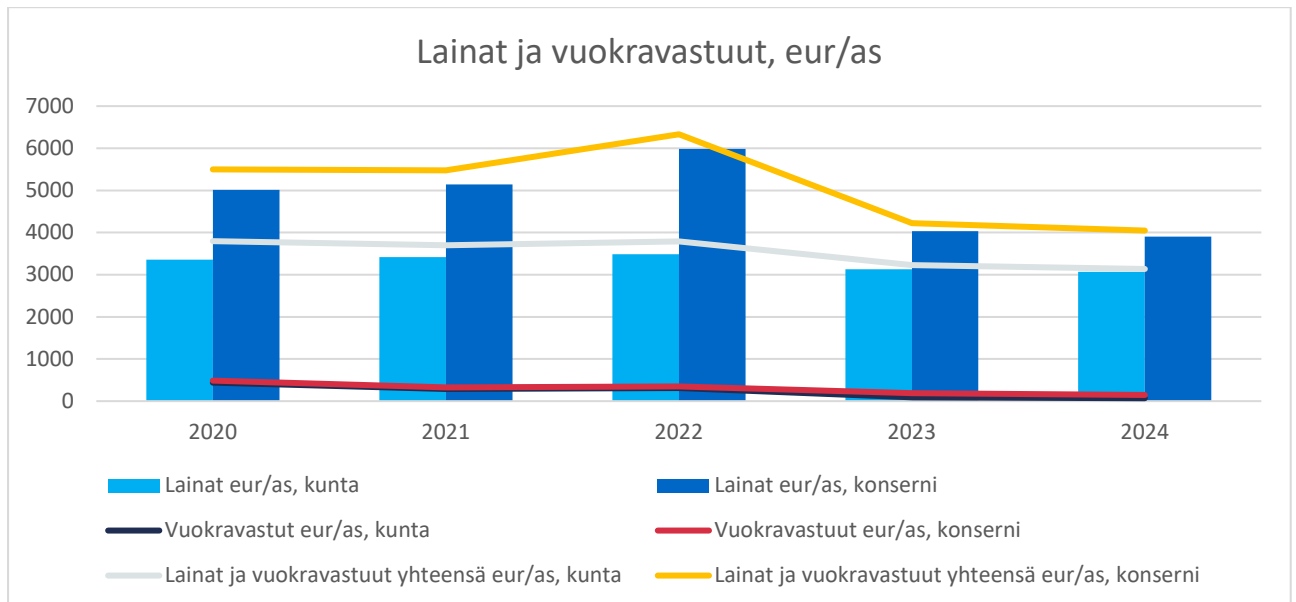
Vuosikate kuvaa kunnan tulorahoitusta, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä. Vuonna 2024 vuosikate on ollut edelleen selvästi suurempi kuin poistot, joten tulorahoitus on lähtökohtaisesti riittävä. Seuraavassa kuviossa esitetään, miten vuosikate on kattanut poistot vuodesta 2020 lähtien.

Hattulan kunnan **investointien** rahavirta toteutui vuonna 2024 positiivisena, jota selittää korkea vuosikate ja vähäiset investoinnit. Investointimenoja toteutui vuonna 2024 1,8 milj. euroa, joka oli korkeampi verrattuna vuoteen 2023, jolloin investointimenojen toteuma oli 0,6 milj. euroa. Investoinnit tulevat todennäköisesti tulevina vuosina kasvamaan johtuen lähivuosien kouluhankkeista ja esimerkiksi palveluverkon investointitarpeista.

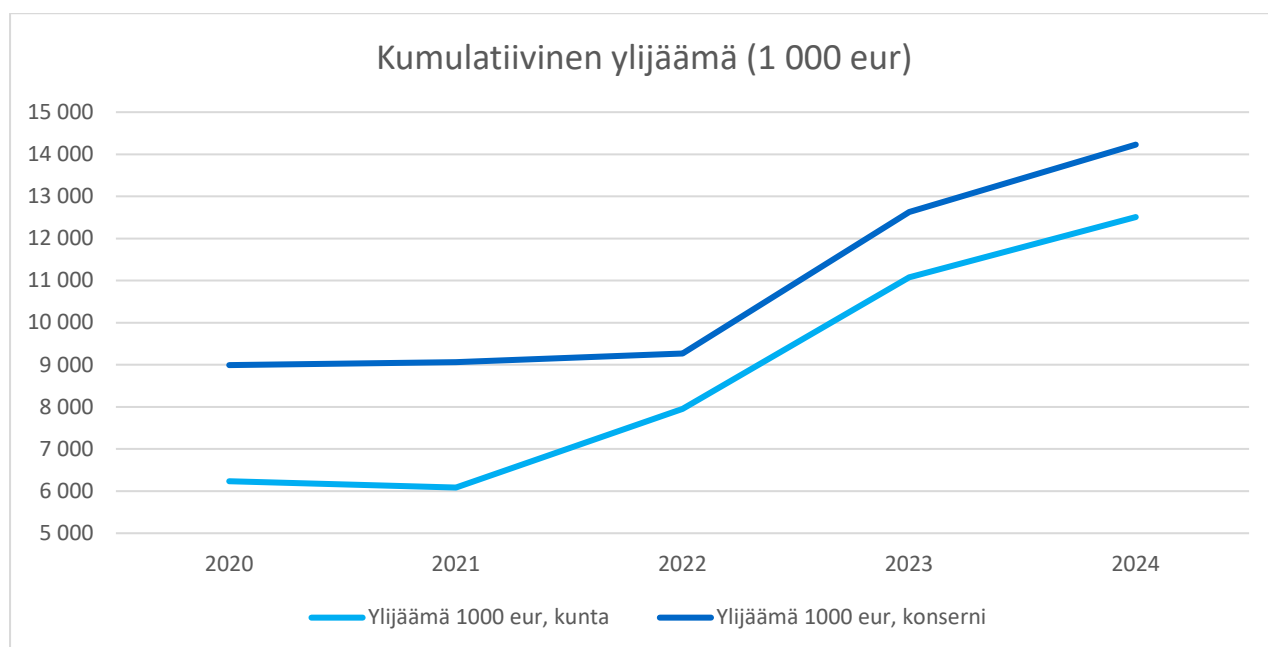
Hattulan kunnan lainamäärä per asukas oli vuoden 2024 lopussa 3 067 euroa kuntalaista kohden (vuonna 2023: 3 132 euroa). Koko kuntakonserni huomioiden lainamäärä per asukas oli 3 901 euroa, joka on hieman laskenut vuoteen 2023 verrattuna (4 031 euroa). Myös vuokravastuiden trendi on ollut laskeva suhteutettuna vuoteen 2023. Konsernin vuokravastuut vuonna 2024 olivat 1,06 milj. euroa, kun ne vuonna 2023 olivat 1,39 milj. euroa. Samoin kunnan vuokravastuut olivat vuonna 2024: 0,33 milj. euroa ja vuonna 2023: 0,50 milj. euroa. Tämän seurauksena myös lainojen ja vuokravastuiden summa konsernissa per asukas laski hieman vuoteen 2023 verrattuna (4 219 euroa) ollen 4 047 euroa.

Huomioonotettavaa on kuitenkin se, että konsernin suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi (2024 110,8%; 2023 108,4 %), vaikka konsernin lainakanta pieneni. Vaikka suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi, omavaraisuusaste kehittyi silti hieman positiivisesti (2024: 40,9 %; 2023: 38,8 %).

Hattulan kunnan toiminnan ja investointien rahavirta jäi positiiviseksi (kunta 1 722 113,27 euroa; konserni 2 673 607,42 euroa). Toiminnan ja investointien rahavirta pieneni suhteessa vuoteen 2023 verrattuna (kunta 4 843 462 euroa, konserni 5 479 144,92 euroa). Toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee sitä, miten paljon rahavirtaa on käytettävissä nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Toiminnan ja investointien rahavirran heikkenemisestä huolimatta se on viimeisen viiden vuoden aikajanelta katsottuna positiivinen (2024 1 722 euroa)

Vuoden 2024 tilinpäätöksen tuloslaskelman mukaan tilikauden tulos oli 1 430 412,37 euroa ylijäämäinen. Konsernin tuloslaskelman ylijäämä on puolestaan 1 602 065,59 euroa. Tilikauden ylijäämä kirjataan taseeseen kertyneeksi ylijäämäksi. Kunnalla on ylijäämää nyt 12,5 milj. euroa ja konsernilla 14,2 milj. euroa.

Vaikka väestön ikääntymisen kustannuspaineet eivät enää suoraan kohdistu kuntaan, ikärakenteen muutos haastaa palveluverkkoa ja vaatii siltä joustavuutta, jotta kustannukset pysyvät kurissa. Kunnan verorahoituksen ennustettu kehitys ei riitä kattamaan kustannusten nousupaineita. Lisäksi esimerkiksi kunnan kiinteistöjen korjausvelka ja tonttikaupan hiipumisen riski voivat lisätä taloudellisia haasteita.

Kuva: Hattulan kunta

Hattulan kunnan tulee jatkaa talouden tasapainottamistyötä. Vuoden 2024 tulos toimii pitkäjänteisten ja kestävien tasapainottamistoimien suunnittelun ja toteuttamisen mahdollistajana.

Lainakannan pienentyminen sekä kunnan että konsernin osalta edelleen vuonna 2024 on positiivinen muutos. Hattulan kunta on saanut myös korkoriskiä pienennettyä vuoden aikana tehtyjen korkosuojausten avulla, joita on tarkoitus jatkaa vuonna 2025.

4. Kunnan konserniyhtiöt ja omistajaohjaus

Kuntakonsernin toimintaa ohjataan konserniohjeella, jonka uusi versio on hyväksytty 15.3.2023. Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä.

Kunnan konserniohjeessa on todettu, että konsernijohto ei osallistu yhtiöiden operatiiviseen johtamiseen. Hallintosäännössä on todettu, mitkä ovat konsernijohton tehtävät ja yhtiökokousten edustajat. **Tarkastuslautakunta suosittelee**, että yhtiöiden hallitusten kokousten osalta noudatetaan kunnan konserniohjetta ja hallintosääntöä päätöksenteon osalta. Mikäli yhtiökokousten noudattamisessa ilmenee eturistiriitaa, on konserniohje ja hallintosääntö määrääviä asiakirjoja.

Arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta esitetään taulukoissa. Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi perustuu tilinpäätösinformaatioon. Alla on kuvattu tavoitteiden toteutumisen arviointia:

- Tavoitteen todettiin toteutuneen osittain, jos vähintään puolet tavoitelluista tuloksista saavutettiin.
- Tavoite ei toteutunut, jos alle puolet tavoitelluista tuloksista saavutettiin.
- Tavoitetta ei arvioitu, jos esim. mittaustulokset valmistuvat myöhemmin, tavoite tai toteumasta raportointi on epäselvä tai toteumaa ei ole raportoitu lainkaan.

Hattulan Kehitys Oy

Kehitysyhtiö päätettiin lopettaa kunnanvaltuuston 24.4.2024 tekemällä päätöksellä ja yhtiökokous nimesi kunnanjohtajan selvitysmieheksi. Yhtiön liikevaihto oli vuonna 2024 0 euroa ja tilikauden tappio oli 6 954,75 euroa.

Hattula Kiinteistöt Oy

Hattulan kunta omistaa Hattula Kiinteistöt Oy:n 100-prosenttisesti. Vuoden 2024 keväällä mahdollisen uudishankkeen ja kiinteistöjen (Kinnalantie 12 ja 14) alustava saneerauksen hankesuunnittelu keskeytettiin. Yhtiö toteutti vuoden 2024 aikana energiasaneerauksia ja vesikattosaneerauksen. Myös asukastyytyväisyyskysely toteutettiin vuoden 2024 aikana. Koska rakennuskanta on pääosin valmistunut 1970–1980-luvuilla, peruskorjaustarve tulee kasvamaan lähivuosina. Tulospainetta aiheuttaa lisäksi myös isojen asuintalovarausten purkautuminen, mutta tilinpäätöksessä on kyetty purkamaan varauksia hallitusti etupainotteisesti.

Osalle yhtiön tavoitteista ei ole asetettu selkeää mittaria ja tavoitetasoa. Osaa toteumista ei ole mahdollista tilinpäätösinformaation perusteella arvioida. Toiminnallisista tavoitteista kolme toteutui ja neljä toteutui osittain.

Toiminnalliset tavoitteet	
Asumispalvelujen tuottaminen ja kehittäminen vastaamaan kuntalaisten tarpeita. Asiakastyytyväisyyden parantaminen (NPS suosittelemiseksi). Asukasvaihtuvuuden syiden seuraaminen ja vaihtuvuuden vähentämiseen pyrkiminen.	Toteutui osittain
Vuokra-asuntojen ja kiinteistöjen kunnossapidolla parannetaan asuntojen kiinnostavuutta sekä asumisturvallisuutta ja -viihtyisyyttä.	Toteutui osittain
Kiinteistöjen salkutuksen pohjalta pitkän tähtäimen suunnitelman tekeminen. Mahdollisesti purettavien tai myytävien kohteiden jatkoselvitys ja purkuavustusten hakeminen tai kohteen myyntiin asettaminen. Kehitettävien kiinteistöjen osalta PTS-suunnitelmien (pitkän tähtäimen suunnitelma) tekeminen.	Toteutui osittain
Uudisrakentamiskohteen suunnittelu- ja toteutustyön jatkaminen.	Toteutui
Yhtiön strategian päivittäminen, asuntopoliittinen ohjelma sekä kunnan strategia huomioiden. Yhtiön strategian vahvistuttaminen kunnalla.	Toteutui osittain
Yhtiö raportoi liiketoiminnan toteutumisesta yhtiön hallitukselle ja kunnalle väli- ja tilinpäätösajankohtina.	Toteutui
Kuukausittainen talous- ja toimintaseuranta yhtiössä ja raportointi yhtiön hallitukselle.	Toteutui

Taloudellisista tavoitteista yksi toteutui, yksi toteutui osittain ja kahden tavoitteen osalta toteutumista ei voida arvioida.

Taloudelliset tavoitteet	
Vuokra-asuntojen käyttöastetavoite 96 %	Toteutui
Vuokrahintatason ylläpitäminen kohtuullisena ja markkinakelpoisena. Energiatehokkuuden ja vedenkulutuksen seuranta.	Toteutui osittain
Yhtiön talouden tervehdyttämistä pitkällä tähtäimellä yhtiön strategian pohjalta. Seurataan taloudellista tilannetta taloudellisten mittareiden avulla mm. käyttöaste, maksuvalmiuden parantaminen ja velkaantuneisuusasteen pienentäminen. Tulojen tulee kattaa kokonaismenot ja rahoitusaseman on oltava kestäväällä pohjalla.	Ei arvioitavissa
Talojen kunnossapito- ja peruskorjaussuunnitelmat ja näiden toteutukset kunkin talon strategian mukaisesti. Kiinteistöjen kunnossapitotilannetta seurataan tarvesuunnitelman avulla.	Ei arvioitavissa

Kiinteistöjen vuoden keskiarvon käyttöaste oli selvästi yli tavoitteen, 96,7 % ja seitsemässä kiinteistössä käyttöaste on ollut koko vuoden 100 %.

Osaa tavoitteiden toteutumista ei voida arvioida, koska tavoitteille ei ole asetettua selkeitä mittareita, tavoitetaso ei ole selvä tai tilinpäätösraportoinnista ei kuvata riittävällä tasolla, onko tavoitetasoon päästy.

5. Valtuuston asettamien vuositavoitteiden toteutumisen arviointi

Vuonna 2024 noudatettiin tammikuussa vuonna 2023 hyväksyttyä hallintosääntöä ja organisaatiomallia.

Valtuusto asetti vuoden 2024 talousarviossa tavoitteita mm. hallintotoimialalle, elinvoimatoimialalle ja sivistys- ja hyvinvointitoimialalle. Tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta esitetään alla olevissa taulukoissa. Arvio toteutumisesta perustuu tilinpäätösinformaatioon.

Tavoitteiden toteutumisen arviointia on toteutettu seuraavasti:

- Tavoitteen todettiin toteutuneen osittain, jos vähintään puolet tavoitelluista tuloksista saavutettiin.
- Tavoite ei toteutunut, jos alle puolet tavoitelluista tuloksista saavutettiin.
- Tavoitetta ei arvioitu, jos esim. mittaustulokset valmistuvat myöhemmin, tavoite tai toteumasta raportointi on epäselvä tai toteumaa ei ole raportoitu lainkaan.

Hallintotoimiala

Toiminnalle asetettiin 10 kunnan omaa tavoitetta, joille on asetettu kullekin vähintään yksi mittari. Tarkastuslautakunta arvioi tavoitteiden toteutumista kriteerien perusteella. Tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena kohtalaisesti. Tiettyjen tavoitteiden arviointi on haasteellista, koska tilinpäätöksessä ei ole raportoitu tietoa kaikkien mittareiden toteutumisesta. Tavoitteista neljä toteutui, viisi toteutui osittain, ja yhden osalta toteutumista ei voitu arvioida.

Toiminnalliset tavoitteet	
Turvallinen kasvu- ja kouluympäristö.	Toteutui osittain
Laadukas, asiakaslähtöinen ja saavutettavat palvelut.	Toteutui osittain
Tuetaan monipuolisen asumisen mahdollisuuksia kaikissa elämänvaiheissa.	Toteutui osittain
Tavoitteellinen kaavoitus.	Ei arvioitavissa
Kannustetaan terveellisiä elämäntapoja ja tarjotaan monipuoliset kulttuuri- ja harrastusmahdollisuudet. Edistetään kuntalaisten hyvinvointia ylläpitämällä vähintään nykyiset vapaa-aika- ja kulttuuripalvelut.	Toteutui
Kylien elinvoiman vahvistaminen.	Toteutui osittain
Yritystoiminnan, elinvoiman tilannekuvan selkeyttäminen ja vahvistavien toimenpiteiden esittäminen.	Toteutui
Yritystoiminnan edistäminen.	Toteutui
Vastuullinen ja ennakoiva taloudenpito.	Toteutui
Työllisyyttä edistävien toimintojen tukeminen.	Toteutui osittain

Elinvoimatoimiala

Elinvoimatoimialalle on asetettu kuusi tavoitetta talousarviovuodelle 2024. Tavoitteille on asetettu arviointikriteerit tai mittarit, ja toteumat on tässä arvioitu mittareiden kriteerien perusteella. Kaikki tavoitteet toteutuivat osittain. Elinvoimatoimialalla on vuonna 2024 kartoitettu ICT-palveluiden kehittämismahdollisuuksia sekä viety lakisääteisiä tiedonhallinnan velvoitteita eteenpäin. Elinvoimatoimialalla on vuonna 2024 kehitetty myös yritysysteistyötä valmistelemalla asiakkuudenhallintajärjestelmän käyttöönottoa sekä kehittämällä yrityskoordinaattorin toimenkuvaa.

Toiminnalliset tavoitteet	
Digitaalinen palvelukehitys	Toteutui osittain
Kehittyvä palvelutuotanto	Toteutui osittain
Kunnan kiinteistöjen, liikuntapaikkojen ja yleisten alueiden turvallisuus	Toteutui osittain
Tehokas hallinto	Toteutui osittain
Maankäytön palvelujen kehittäminen	Toteutui osittain
Avoimuus verkostoyhteistyöllä	Toteutui osittain

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Sivistys- ja hyvinvointitoimialalle asetettiin talousarviossa kymmenen vuositavoitetta. Tavoitteille on asetettu arviointikriteerit tai mittarit, ja tavoitteiden toteutumia on arvioitu mittareiden kriteerien perusteella. Osa tavoitteiden toteutumisesta ei voitu arvioida tilinpäätösinformaation perusteella. Tavoitteista neljä toteutui, neljä toteutui osittain ja kahden osalta toteutumista ei voitu arvioida.

Toiminnalliset tavoitteet	
Liikuntaneuvontapalveluiden vakiinnuttaminen. Selvitetään tarve liikuntaneuvonnan palvelun jatkamiselle myös lasten, nuorten ja perheiden osalta. Liikuntaneuvontapalveluiden vakiinnuttaminen. Selvitetään tarve liikuntaneuvonnan palvelun jatkamiselle myös lasten, nuorten ja perheiden osalta.	Ei arvioitavissa
Hattulan kunnan hyvinvointisuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa järjestetään kouluruokailu valtakunnallisten ohjeiden ja suositusten mukaisesti, ohjataan erityisesti kouluikäisiä oppilaita osallistumaan kouluruokailuun ja kasvatetaan terveellisiin elämäntapoihin. Tarkoitus on vaikuttaa myös yläkouluikäisten ylipaino-ongelmaan.	Ei arvioitavissa
Kestävän kehityksen mukaiset valinnat ja myönteinen suhtautuminen tulevaisuuteen.	Toteutui osittain
Kaikissa sivistyksen ja hyvinvoinnin palveluissa kaikilla toiminnan tasoilla kiinnitetään huomiota vastuullisten ratkaisujen ja päätösten tekemiseen.	Toteutui osittain

Palveluverkkoon ja rakentamiseen liittyvien tarpeiden esillä pitäminen	Toteutui
Yrittäjyyskasvatus ja yritteliäs asenne	Toteutui
Yksityisten perhepäivähoitajien toiminnan tukeminen ja laadukas yhteistyö	Toteutui
Koulunuorisotyön kehittäminen hanketavoitteiden mukaisesti. Hankkeen ydintavoite on yläkouluikäisten nuorten koulukiinnittymisen ja –hyvinvoinnin varmistaminen.	Toteutui
Monialainen yhteistyö lasten ja perheiden asioihin liittyen, vanhemmuuden tukeminen	Toteutui osittain
Yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden ja hyvinvointialueen kanssa	Toteutui osittain

Kokonaisuudessaan Hattulan kunnalla oli asetettu 26 vuositavoitetta. Tavoitteista voidaan todeta, että 8/26 on toteutunut, 15/26 on toteutunut osittain ja 3/26 osalta toteutumisen arviointia ei voitu tehdä. Tilinpäätöksessä esitetty tavoitteiden toteutumisen arvioiminen oli paikoin haastavaa, johtuen mitattavien tavoitteiden puutteesta.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että talousarvion yhteydessä jokaiselle toiminnan tavoitteelle asetetaan selkeä ja konkreettinen mittari, joka kuvastaa haluttua vaikutusta, muutossuuntaa tai päämäärää. Tilinpäätösraportoinnin tulisi sisältää mittarin toteutumista, jotta tavoitteen pääsy on arvioitavissa.

6. Hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 tavoitteiden toteutumisen arviointi

Hattulan kunnan Hyte-kerroin eli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa määrää kuntien osuuden valtiosuudesta vuodesta 2024. Hyte-kerroin toimii kuntien kannusteena terveyden edistämisen työssä ja koostuu Hattulan kunnassa 15 toimintaa kuvaavasta prosessi-indikaattorista ja kuudesta tulosta kuvaavasta indikaattorista. Yksi prosessi-indikaattoreista on, että tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen. Hattulassa täydet 100 pistettä on saavutettu 9 prosessi-indikaattorin osalta.

Hattulan kunnan hyte-kertoimen kehitys on ollut noususuuntaista. Hyte-kertoimen perusteella Hattulan kunta saa valtiosuutta 185 000 €, mikä on 13 600 euroa suurempi kuin vuonna 2023, vaikka pistemäärä vuonna 2024 on pudonnut yhdellä suhteessa vuoteen 2023. Suurempi valtiosuus johtuu siitä, että jaossa ollut kokonaispotti on ollut suurempi ja maan keskiarvo on hieman laskenut.

Indikaattori	Hattula 2024
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia	100
Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	100
Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	100
Kunnan palveluiden suunnittelussa / kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja / foorumeja.	100
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.	100
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.	100
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.	100
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA).	0

Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.	100
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluuyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on tehty kolmen vuoden välein peruskouluissa.	100
Poissaolojen kokonaismäärä tiedossa peruskouluissa.	88
Pitkät liikuntavälitunnit käytössä peruskouluissa.	96
Kouluruokailusuosituksen noudattaminen peruskouluissa (koululounas ja välipalat).	48
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyistä - TEA, pistemäärä	0

Hyvinvointiraportin sisältö

Hyvinvointiraportti laaditaan vuosittain ja kertoo kunnan hyvinvointisuunnitelman toteumasta. Raportissa tarkastellaan hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 toteuttamista toimivuoden aikana sekä kuntalaisten hyvinvointia ja hyvinvoinnin olosuhteita kuvaavia mittareita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä (hyte) tarkoitetaan palveluita, joilla edistetään ihmisten terveyttä, hyvinvointia, toimintakykyä, osallisuutta ja sosiaalista turvallisuutta.

Hyvinvointiraportissa esitetyt mittaritiedot ovat vuosilta 2021–2024 riippuen tietokantojen päivitysajankohdista. Vuoden 2024 hyvinvointiraportissa arvioidaan enimmäkseen toimenpiteiden toteutumisen astetta, sillä monista indikaattoreista uusinta tietoa ei ole saatavilla tai mittaus tehdään joka toinen vuosi. Ainoastaan tiedolla johtaminen vahvistuu -painopisteen yhteydessä on kuvattu vuonna 2024 päivitetty mittari. Muiden painopistealueiden osalta mittarin tulokset painottuvat vuoteen 2023.

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ovat luonteeltaan kehittämistoimia eivätkä kuvaa perustoimintaa tai vakiintuneita toimintatapoja. Toimenpiteet on jaettu viiden painopisteen mukaisesti:

- Turvallinen arkiympäristö
- Hyvinvoivat lapsiperheet
- Lähellä olevat yhteisöt
- Terveelliset elämäntavat
- Tiedolla johtaminen vahvistuu

Eteneminen, kaikki painopisteet yhteensä

Hyvinvointisuunnitelmaan lisättiin myös Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman (2024–2025) toimenpiteet, mikä on johtanut toimenpiteiden kokonaismäärän lisääntymiseen vuonna 2024. Toteutettujen toimenpiteiden määrä on noussut merkittävästi suhteessa vuoteen 2023, jolloin toteutettuja toimenpiteitä oli 55 kappaletta. Nousua oli siis 41 toimenpiteen verran. Painopistekohtaisesti hyvinvointisuunnitelman toteumaa tarkastellessa painopisteiden tilanne on melko tasainen. Painopisteistä **terveelliset elintavat** (78 % toteutunut) ja **hyvinvoivat lapsiperheet** (73 % toteutunut) ovat edistyneet eniten.

Tilanne	Lukumäärä
Toteutettu	96
Aloitettu	42
Ei aloitettu	7
Yhteensä	145

Turvallinen arkiympäristö

Turvallinen arkiympäristö -painopisteen toimenpiteistä yli puolet (56%) on toteutettu. Keskeinen toimenpide vuonna 2024 oli Sydänturvallinen Hattula -hanke, jonka yhteydessä mm. kuntaan saatiin uusia sydäniskureita ja järjestettiin sydänturvallisuuteen liittyvää koulutusta. Vuonna 2024 liikennevahinkojen uhrien sekä koti- ja vapaa-ajan tapaturmien määrät ovat jatkaneet edelleen laskua ollen nyt koko maan tasoa pienemmät.

Tilanne	Lukumäärä
Toteutettu	14
Aloitettu	9
Ei aloitettu	2
Yhteensä	25

Hyvinvoivat lapsiperheet

Hyvinvoivat lapsiperheet -painopisteen toteuttaminen on edennyt myös hyvin, sillä 23 toimenpiteestä 17 on toteutettu (73 %) ja vain kaksi on aloittamatta.

Varhaiskasvatukseen hankerahoituksen avulla palkattu erityistyöntekijä jatkoi ennaltaehkäisevää työtä lapsiperheiden parissa kevään 2024 ajan sekä syksyn osalta osa-aikaisesti. Lapsille ja perheille suunnattua toimintaa järjestettiin myös aktiivisesti ja esimerkiksi perheliikuntakäyttöön varattujen vuorojen määrä kunnan tiloissa oli vuonna 2024 256 tuntia.

Tilanne	Lukumäärä
Toteutettu	17
Aloitettu	4
Ei aloitettu	2
Yhteensä	23

Lähellä olevat yhteisöt

Lähellä olevat yhteisöt -painopisteen valmiiden toimenpiteiden summa on kasvanut 12:ta kappaleella ja toimenpiteiden toteutusprosentti on näin ollen hieman yli 60 %. Hattulan kunnan vuonna 2023 uudistuneiden verkkosivujen kehittämistyö on jatkuvaa, mutta vuonna 2024 suuret kehittämistyöt saatiin päätökseen ja sivustolle luotiin esimerkiksi sivut kylille, teemasivu lapsiperheille esimerkiksi lapsiystävällinen kunta -sivu.

Lasten ja nuorten osallisuutta parannettiin vahvistamalla esimerkiksi tukioppilastoimintaa sekä nuorisovaltuuston toimintamahdollisuuksia. Myös senioritoimintaan kohdistettiin panoksia ja tauon jälkeen seniorien hyvinvointimessut järjestettiin usean eri tahon yhteistyönä.

Tilanne	Lukumäärä
Toteutettu	26
Aloitettu	14
Ei aloitettu	2
Yhteensä	42

Terveelliset elintavat

Terveelliset elintavat -painopisteen toteutettujen toimenpiteiden tilanne on kohentunut edelleen vuonna 2024 toteutettujen toimenpiteiden määrän nousun 12 kappaleella. Toteutettuja toimenpiteitä 37:sta oli 29 (78 %) ja aloittamattomia toimenpiteitä vain yksi.

Vuonna 2024 hanketuella kehitetty liikuntaneuvonta-palvelu on vakiinnutettu onnistuneesti ja liikuntapalveluista ja harrastuksista on myös viestitty eri tavoin. Nuorten ruokailutottumusten parantamiseen panostettiin kouluruokailun avulla, esimerkiksi tarkastamalla ruoka-aikoja ja palauttamalla tarjottimet käyttöön yläkoulussa, sekä uudistamalla ja muokkaamalla reseptejä selvityksen perusteella.

Tilanne	Lukumäärä
Toteutettu	29
Aloitettu	7
Ei aloitettu	1
Yhteensä	37

Tiedolla johtaminen vahvistuu

Tiedolla johtamisen -painopisteen osalta toteutui 55 % tavoitteista. Mitään toimenpidettä ei ole aloittamatta ja toteutetut toimenpiteet ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna kolmella toteutettujen toimenpiteiden kattavan näin hieman yli puolet kaikista toimenpiteistä.

Tiedolla johtamisen teemaa on edistetty erityisesti Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin yhteydessä. Lisäksi tiedon keräämisen osalta on esimerkiksi kartoitettu säännöllisesti tehtäviä kyselyitä ja suunniteltu esimerkiksi kirjasto- ja kulttuurikysely tulevalle vuodelle.

Tilanne	Lukumäärä
Toteutettu	10
Aloitettu	8
Ei aloitettu	0
Yhteensä	18

Kuva: Hattulan kunta

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ovat edistyneet hyvin. Vuonna 2024 toimenpiteistä on toteutunut 66 %, aloitettu 29 % ja ainoastaan 5 % on vielä aloittamatta.

Tarkastuslautakunta pitää hyte-kertoimen kehityssuuntaa hyvänä. Lisäksi hyvinvointineuvoston aktiivista toimintaa pidetään erittäin hyvänä asiana eri toimijoiden yhteistyön edistäjänä sekä kuntalaisten osallistamisena.

7. Arviointikertomuksen hyväksyminen

Hattulassa sähköisen allekirjoituksen päivänä

Kaj Nordenswan

puheenjohtaja

Lasse J. Lilja

varapuheenjohtaja

Riitta-Liisa Joutsenlahti

jäsen

Petri Immonen

jäsen

Kati Vanhanen

jäsen

Alla oleva dokumentti on digitaalisesti allekirjoitettu. Allekirjoittajien ja dokumenttien tiedot

Dokumentti

Hattulan_kunta_arviointikertomus_2024_Final_20.05.2025.pdf
Tiedosto

0f309cf6d6043e22436629fe3d36d49e0b6a49d9331094995768a8fa429716cc5655
6b285e38998a8619ed2f29ed0200d036723a92b9939b2a704e9213a70439
Tarkistesumma

Allekirjoittajat

Kaj Johan Nordenswan

20.5.2025

Nimi

Päivämäärä

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

Lasse Juhani Lilja

20.5.2025

Nimi

Päivämäärä

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

Riitta-Liisa Joutsenlahti

5.6.2025

Nimi

Päivämäärä

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

Petri Oskari Immonen

21.5.2025

Nimi

Päivämäärä

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

Kati Maarit Vanhanen

21.5.2025

Nimi

Päivämäärä

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen
Allekirjoitustapa: Genericoidc

Dokumenttien aitouden varmentaminen

Prosessin luontihetkellä kaikista allekirjoitukseen liitetyistä dokumenteista on laskettu tarkistesumma SHA-512 algoritmillä. Varmennuslinkki ohjaa sivulle jossa voitte selvittää onko hallussanne oleva dokumentti sama joka prosessiin on alun perin liitetty ja se jonka olette allekirjoittaneet.

<https://turvaposti.hattula.fi/verify.cgi?link=u9fVo2zfuDB3nyjjHi4CdXhQ9RHMEPMH1xTH24o8OG8EhYJ4B>